

время на поиск и заключение договора со страховой фирмой; 3) более низкий авансовый платёж. По данным, предоставленным ТОВ «Райффайзен Лизинг Аваль», средний процент авансового платежа по коммерческим кредитам в 2012-м году составил 30%, а по лизингу – 25%; 4) обслуживание предприятий с любой долей государственной и коммунальной собственности. В связи с постановлением НБУ, коммерческим кредитом не могут воспользоваться компании доля государственной или коммунальной собственности в которых больше 25%. Причина в том, что для них существует мораторий на отчуждение основных средств. Для лизинговой компании эта особенность не имеет значения, так как оборудование, переданное в лизинг, находится в собственности лизинговой компании до момента последнего платежа. Итак, развитие лизинга в Украине является необходимым условием для поддержания устойчивого технического развития и переоснащения отечественных предприятий в период экономического кризиса. Однако в настоящее время данная услуга только набирает свою популярность в нашей стране. Необходимым фактором её развития является государственная поддержка. Лизинг обеспечивает приток капитала, который необходим предпринимателям для развития производства. Это помогает их бизнесу расти и получать прибыль. Государство получает больше налогов и увеличивает показатель ВВП.

В ходе исследования даного вопроса, выделены следующие факторы, которые могут ускорить процесс развития лизинга в Украине: 1) обеспечения взаимовыгодного сотрудничества лизинговых компаний и коммерческих банков на основе объединения капиталов, ресурсов или предоставляемых услуг. У банков появится возможность предлагать клиентам либо кредитование, либо услуги лизинга. При выборе клиентом второго варианта, банки получают проценты от сделки за привлечение партнёрской фирме новых клиентов. В свою очередь, лизинговая компания получит большее количество клиентов. Так, согласно рейтингу лизинговых компаний за 2012-й год, проведённому Ассоциацией «Украинское Объединение Лизингодателей» совместно из Госфинуслуг, 3 лидирующие позиции на украинском рынке занимают именно такие объединения (табл. 1):

Таблица 1

Лидеры рейтинга украинских лизинговых компаний в 2012 году

Лизинговая компания	По портфелю договоров на начало 2012 г	По стоимости активов, переданных в лизинг в 2011 г
ВТБ Лизинг Украина	5 746 980 грн.	2 414 470 грн.
Райффайзен Лизинг Аваль	1 879 990 грн.	1 039 510 грн.
УниКредит Лизинг	1 646 100 грн.	1 276 600 грн.

2) создание стабильного и прогнозируемого хозяйственного и налогового законодательства. В частности, законодательно должны быть урегулированы прямая ответственность поставщика перед лизингополучателем, возможность переоценки портфеля на курсовые разницы в налоговом учёте и отнесения резервов на валовые расходы в случае задержки платежей лизингополучателем;

3) эффективная защита прав собственности лизинговых компаний;

4) упрощение схемы регистрации объекта лизинга при его закупке лизингодателем у поставщика.

Ковалець М.В.,

*начальник відділу ліцензування в електроенергетиці
Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики,
м. Київ, Україна*

МЕХАНІЗМИ НАДАННЯ ФІНАНСОВИХ СТИМУЛІВ ДЛЯ ІНВЕСТИВАННЯ ЕНЕРГЕТИКИ З НИЗЬКИМ РІВНЕМ ВИКИДІВ ПАРНИКОВИХ ГАЗІВ

В останній час все більше уваги приділяється зниженню викидів парникових газів. Більш того, це питання постає в багатьох країнах першочерговим при розгляді енергетичної стратегії і

екологічної політики держави, та являється одним із основних стимулів для переоцінки ролі ядерної енергетики в структурі енергозабезпечення.

Разом з тим, при виборі майбутнього енергобалансу країни, держава повинна розробити ринкові механізми надання фінансових стимулів для інвестування енергетики з низьким рівнем викидів CO₂. Атомні електростанції (АЕС) не здійснюють прямих викидів CO₂, а рівень непрямих викидів з урахуванням будівництва і всього ядерно-паливного циклу досить низький. Це дозволяє використовувати механізми стимулювання промислових підприємств до зниження викидів через систему встановлення цін на викиди. Прямих дивідендів власники АЕС від цього не отримують, але видатки їх конкурентів, які виробляють електроенергію із інших видобувних видів палива, збільшаються, і вони будуть змушені підняти ціни на вироблену ними електроенергію, що вигідно для АЕС, оскільки її видатки не збільшаться після встановлення цін на викиди CO₂. До механізмів стимулювання відносяться: торгівля квотами на викиди парникових газів, податки на викиди і юридичні обов'язки постачальників електроенергії віддавати перевагу виробникам електроенергії з низькими показниками викидів CO₂. На сьогоднішній день ці обов'язки розповсюджуються тільки на відновлювальні джерела енергії.

Діюча Європейська система торгівлі викидами встановлює для кожної країни –члена Європейського союзу ліміти на викиди і вимагає їх поступового зменшення. Кожна країна встановлює квоти на викиди для основних підприємств, що їх здійснюють. Компанії, які не можуть працювати в рамках виділених їм квот, беруть кредити на викиди в інших підприємств, які мають надлишкові квоти. По цій схемі був побудований ринок викидів CO₂. Фактично ринок стимулює компанії інвестувати екологічно чисті технології взамін на доход від продажу надлишкових квот. Система встановлення ціни на викиди CO₂ може призвести до збільшення вартості виробництва електроенергії із видобувних видів палива. Це може вплинути на необхідність закупівлі квот для покриття поточних викидів або призведе до додаткових капітальних і експлуатаційних витрат на установку електрофільтрів і коштів сірко- і азотоочистки, якими будуть оснащені нові і деякі діючі теплові електростанції, що працюють на вугіллі. Той факт, що ця технологія являється достатньо дорогою, може призвести до підвищення інвестиційної привабливості ядерної енергетики і альтернативних джерел енергії.

Разом з тим, існує ризик, що АЕС можуть на певному етапі лишитися фінансових вигод від викидів CO₂. Це може відбутися, якщо держава буде вести опозиційну політику по відношенню до ядерної енергетики, або забажає обмежити вплив АЕС на інші електростанції і прийме відповідні міри для зниження їх видатків.

За оцінками Міжнародного енергетичного агентства (ІЕА) Організації економічного співробітництва і розвитку ядерна енергетика являється самим вигідним джерелом енергії при низькому дисконтуванні та платі за парникові викиди. В дослідженні використовувались як параметри ставки на залучений та акціонерний капітал, так і наявність/відсутність екологічних штрафів. Чим вища ставка на залучений капітал, тим більш не конкурентноздатною становиться ядерна енергетика. При ставках, характерних для розвинутих світових економік, ядерна енергетика більш вигідніша, ніж вугільна як при наявності, так і при відсутності екологічних штрафів. В порівнянні з газовою енергетикою, атомна енергетика може вигравати при наявності еко-штрафів майже завжди, без врахування еко-штрафів - вони близькі, все буде залежати від вищезазначених ставок. Якщо держава планує залучати інвестиції в розвиток таких технологій виробництва електроенергії з низькими викидами CO₂ як ядерна енергетика, то повинні бути побудовані чіткі схеми довгострокової торгівлі викидами і сформовані відповідні ринки торгівлі квотами на викиди CO₂.

Україна є Стороною Рамкової конвенції ООН про зміну клімату з 1997 року і Кіотського протоколу (КП) з 2004 року. Відповідно до КП, Україна взяла на себе зобов'язання з підтримання викидів парникових газів на рівні 1990 р. протягом першого періоду дії зобов'язань з 2008 по 2012 рік. У 2010 році Україна повідомила, що викиди парникових газів були на 31,6% нижче рівня базового року відповідно до сценарію «без заходів». Таким чином, прогнози показують, що Україна зможе досягти своєї мети за КП навіть за базовим сценарієм. За сценарієм «основна лінія вжиття заходів», викиди були б на 47,6% нижче від рівня базового року. Не дивлячись на те, що для дотримання лімітів по викидам ряд країн може використовувати потенціал ядерної енергетики більш ефективно, проекти будівництва АЕС не були включені в перелік механізмів

КП, що дозволяють передачу квот на викиди іншим країнам. Якщо проекти будівництва АЕС будуть включені в перелік механізмів, що дозволяють передачу квот на викиди іншим країнам, це підніме інвестиційну привабливість АЕС, а визнання ролі ядерної енергетики в рамках міжнародної угоди щодо обмеження викидів парникових газів може призвести до фінансування будівництва нових АЕС.

Разом з тим, за оцінками ІЕА доля ядерної енергетики в світовому балансі до 2030 року зміниться майже навіпіл (з 16% до 9%). Тільки декілька країн виступили проти атомної енергетики, і зараз вони зіткнулись з проблемою росту цін на електроенергію і росту викидів CO₂ в намаганнях знайти альтернативи. Так, саме Німеччина твердо відмовилась від атомної енергетики в результаті аварії на японській АЕС і влада заявила про повернення до колишньої політики відмови від атомної енергії, що призведе до зупинки останнього реактору до 2022 року (за умови реалізації даної політики). В Бельгії переглянуто план, відповідно до якого АЕС будуть працювати біля 50 років, і прийнято рішення щодо зупинення їх на 10 років раніше. Влада Швейцарії наклала вето на будівництво нових атомних потужностей замість старих. Венесуела і Таїланд, які раніше планували починати ядерні програми відклали їх. Італія – відмінила. В'єтнам, Турція, Польща – підтвердили свій курс щодо інвестицій в атомну енергетику, а Франція – більше, ніж яка-небудь країна у світі, повністю спирається на атомну енергію і, як результат, ціни на електроенергію в цій країні одні із самих низьких в Європі, як і показники викидів CO₂.

Економічний ефект від закриття цих АЕС і поступової відмови від ядерної енергетики буде вагомий – не тільки для Німеччини, але і для регіону в цілому, оскільки, зокрема імпорт електроенергії в країну різко збільшено та підвищено ціни, а наміри держави побудувати біля 20 ГВт потужностей вугільної і газової енергетики неодмінно вплине на збільшення викидів CO₂. Експерти оцінили, що відмова від ядерної енергетики призведе до росту викидів на 370 млн. тонн CO₂ в атмосферу в період з 2011 по 2020 роки. Не дивлячись на те, що багато країн переоцінили свої програми розвитку ядерної енергетики, особливо після аварії на Японській АЕС «Фукусіма-1», саме ядерна енергетика пропонує реальну можливість виробництва електроенергії одночасно із зменшенням залежності від видобувних видів органічного палива, та являється гарантом енергозабезпечення при низькому рівні викидів парникових газів.

Коваль Ю. В.,
аспірант кафедри податків та фіскальної політики ТНЕУ,
м. Тернопіль, Україна

АНАЛІЗ ПРОЦЕСУ ВИКОНАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ ЗА ДОХОДАМИ

За допомогою доходів бюджету держава вирішує фіскальні та економічні завдання, а саме: стимулює зростання та ефективність виробництва, допомагає прискорити науково-технічний прогрес тощо. Виконання Державного бюджету за доходами є важливим етапом бюджетного процесу та актуальною проблемою для економіки України. Об'єктом виступають доходи Державного бюджету України. Предметом є процес виконання Державного бюджету за доходами. Доходи бюджету – це система фінансових відносин, що формує фінансові ресурси у розпорядження державних органів управління і державних підприємств.

Загальноновизнано, що виконати бюджет за доходами означає мобілізацію надходження податків, зборів та обов'язкових платежів, а також їхній розподіл відповідно до рівнів бюджетної системи згідно з чинним законодавством.

До основних елементів виконання бюджету за доходами належать: 1) перерахування та зарахування бюджетних коштів на єдиний бюджетний рахунок; 2) розподіл згідно з затвердженим бюджетом регулюючих доходів; 3) повернення надлишково сплачених сум доходів; 4) облік доходів бюджету і складання звіту відповідно до бюджетної класифікації [1].

Розуміння того, що динамічне відновлення економіки неможливе без оздоровлення системи державних фінансів, модернізації податкової системи та підвищення ефективності механізмів перерозподілу фінансових ресурсів, обумовило розпочаті в 2010 році реформи системи державних фінансів. Зміни відбулися на основі плану, викладеного в Програмі